

(<https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?>

oaparams=2_bannerid=1829_zoneid=21_cb=ee19c203d2_oadest=https%3A%2F%2Fwww.lapedrera.com%2Fca%2Fagenda-activitats-barcelona%2Fexposicions-actuals%2Fcuallado-essencial%3Futm_source%3Dnuvol%26utm_medium%3Dbanner%26utm_campaign%3DexpoCuallado).

- (http://twitter.com/nuvol_com)
- (<https://www.facebook.com/elnuvol>)
- (<https://www.youtube.com/channel/UC1W7gMVWgAQHNW4yjFJWXDA>)
- (https://www.instagram.com/nuvol_com/)
- (<https://www.pinterest.com/nuvolcom/>)
- (<https://www.nuvol.com/feed/>)
- (<https://www.ara.cat/>)

Cercar Cercar

[eBooks \(/ebooks\)](#) [Notícies \(/punt-de-llibre/noticies/\)](#) [Crítica \(/punt-de-llibre/critica/\)](#)
[Entrevistes \(/punt-de-llibre/entrevistes/\)](#) [Opinió \(/punt-de-llibre/opinio/\)](#)
[Calendria \(/calendria/\)](#) [Punt de llibre \(/punt-de-llibre/\)](#)
[Vinyetes \(/elwebnegre/\)](#) [Punt de llibre \(/punt-de-llibre/\)](#)

Rafel Nadal: “La postguerra va ser més dura del que ens han explicat”

12.03.2019

Gerard E. Mur (<https://www.nuvol.com/autor/gerard-mur>). [Barcelona](#) (<https://www.nuvol.com/lloc/barcelona>).

Comparteix a Twitter ([https://twitter.com/intent/tweet?text=Rafel Nadal: “La postguerra va ser més dura del que ens han explicat”%20%7C%20https://www.nuvol.com/entrevistes/rafel-nadal-la-postguerra-va-ser-mes-dura-del-que-ens-han-explicat/](https://twitter.com/intent/tweet?text=Rafel+Nadal:+%22La+postguerra+va+ser+m%C3%A9s+dura+del+que+ens+han+explicat%22%20https://www.nuvol.com/entrevistes/rafel-nadal-la-postguerra-va-ser-mes-dura-del-que-ens-han-explicat/))

Comparteix a Facebook ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?s=100&p\[url\]=https://www.nuvol.com/entrevistes/rafel-nadal-la-postguerra-va-ser-mes-dura-del-que-ens-han-explicat/&p\[images\]\[0\]=https%3A%2F%2Fwww.nuvol.com%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F03%2Ffoto_3462804-680x453.jpg&p\[title\]=Rafel+Nadal%3A+%E2%80%9CLa+postguerra+va+ser+m%C3%A9s+dura+del+que+ens+han+explicat%E2%80%9D&p\[summary\]=Entrevistem+Rafel](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?s=100&p[url]=https://www.nuvol.com/entrevistes/rafel-nadal-la-postguerra-va-ser-mes-dura-del-que-ens-han-explicat/&p[images][0]=https%3A%2F%2Fwww.nuvol.com%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F03%2Ffoto_3462804-680x453.jpg&p[title]=Rafel+Nadal%3A+%E2%80%9CLa+postguerra+va+ser+m%C3%A9s+dura+del+que+ens+han+explicat%E2%80%9D&p[summary]=Entrevistem+Rafel))

Gerard E. Mur
(<https://www.nuvol.com/autor/gerard-mur>)

Periodista.
(<https://www.nuvol.com/autor/gerard-mur>)

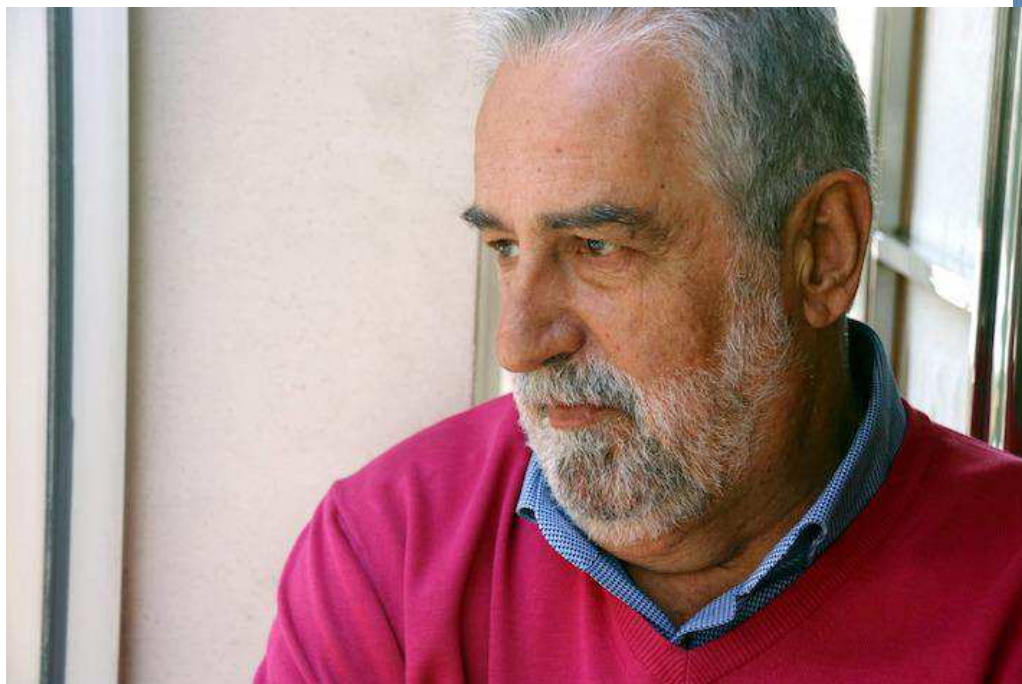
@GerardMurSole

(<http://www.twitter.com/GerardMurSole>)

299 articles publicats

+ Altres articles d'aquest autor
[Heura Gaya, el folk ve de Ponent](#)
(<https://www.nuvol.com/noticies/heura-gaya-el-folk-de-ponent/>)

El 1944, els carrers de **Caldes de Malavella** s'omplen de mariners italians. Són un miler. Arriben des de Maó, on han recalat després de l'enfonsament del cuirassat Roma a la costa del nord de Sardenya. S'allotgen als balnearis i les pensions del poble. Caldes els acull malgrat la misèria de postguerra que ho cala tot. **Rafel Nadal** (Girona, 1954) va conèixer aquest episodi per casualitat i d'ell n'ha extret ***El fill de l'italià*** (**Columna**). La novel·la –**Premi Ramon Llull 2019**– és el relat d'aquest desembarcament, però no només. Nadal narra també la recerca del pare (és a dir, la identitat) que emprèn en **Mateu**, nuat per sang a un d'aquests mariners.

Rafel Nadal. | Foto: ACN / Pere Francesch

Sense La maledicció dels Palmisano no hauries escrit El fill de l'italià.

Exacte. No hauria anat a fer el club de lectura dels Palmisano a **Caldes de Malavella**, on, en acabar la trobada, el jutge de pau del poble em va preguntar si m'agradaria conèixer una història que més o menys comença quan acaba ***La maledicció dels Palmisano***. Lògicament vaig dir-li que sí. Me'n va fer cinc cèntims i vam quedar al cap d'un parell de dies per acabar d'explicar-m'ho tot. Em va dir que a Caldes hi havia matrimonis sorgits de l'estada d'aquests mariners italians, que algunes persones eren fills seus i que n'hi havia un que ho assumia sense problema. Me'l va presentar. La gent del poble em deia que era un home molt reservat però com que no vaig fer de periodista, sinó que simplement l'anava a visitar, l'escoltava, es va deixar anar i em va explicar la seva història.

No tenies, doncs, la mínima notícia d'aquest episodi.

No, però ara, gràcies a una molt bona amiga de joventut que era de la colònia italiana de Girona, he sabut que de jove havia estat molt a prop d'aquesta història. Una tieta seva s'havia casat amb un d'aquest

[Maria del Mar Bonet espresa Cuba \(https://www.nuvol.com/noticies/maria-del-mar-bonet-espresa-cuba/\)](https://www.nuvol.com/noticies/maria-del-mar-bonet-espresa-cuba/)
[Pessarrodona: "Catalunya és un país de poesia; la novel·la ho ha tingut més difícil" \(https://www.nuvol.com/noticies/marta-pessarrodona-catalunya-es-un-pais-de-poesia/\)](https://www.nuvol.com/noticies/marta-pessarrodona-catalunya-es-un-pais-de-poesia/)
[5 cançons pel Dia de la Dona \(https://www.nuvol.com/noticies/5-cancons-per-al-dia-de-la-dona/\)](https://www.nuvol.com/noticies/5-cancons-pel-dia-de-la-dona/)
[Ramon Mas, dura i honesta adolescència \(https://www.nuvol.com/noticies/ramon-mas-dura-i-honesta-adolescencia/\)](https://www.nuvol.com/noticies/ramon-mas-dura-i-honesta-adolescencia/)

https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2_bannerid=1814_zoneid=113_cb=2

**Ja és aquí la revista del
BARCELONA OBERTURA
SPRING FESTIVAL**

NÚVOL
la revista de la cultura
la revista de la cultura
la revista de la cultura

<https://www.nuvol.com/wp-content/uploads/2019/02/1-revista-bcn-obertura-nuvol-febrer-2019.pdf>

mariners refugiats; una senyora que havia arribat a conèixer però de la qual en desconeixia la circumstància.

És habitual que un llibre et porti a un altre de manera tan directa?

Moltes vegades, quan presentava *Quan érem feliços* o *Quan en dèiem xampany*, la gent m'explicava històries que s'han acabat convertint en escenes dels Palmisano o de *La senyora Stendhal*. Molta gent m'explica històries que mereixen un llibre. En aquest cas em va interessar aquest forat de memòria històrica tan brutal que hi ha a Caldes, on es reproduïx tota l'Europa de la Segona Guerra Mundial. Em va semblar una història fascinant.

Per a la majoria de la població actual de Caldes l'estada dels mariners també passa totalment desapercibuda.

M'ha sorprès molt que la gent jove de Caldes no conegui que el seu poble, per la situació pròxima a la frontera, ha estat un nucli de comunicacions importantíssim. La infraestructura hotelera es va convertir en una ciutat-refugi. Tot això és molt desconegut. Passa, però, una mica a tot Europa. Amb els Palmisano em vaig trobar el mateix al sud d'Itàlia. Molta gent desconeix alguns episodis del bombardeig de Bari. Fins i tot els professors d'història al·lucinen. Sobre Caldes hi ha textos publicats, però pràcticament no s'ha estudiat. El jutge de pau ha escrit alguna cosa en revistes locals. **Joaquim Carbó** també ha publicat algun article amb alguna referència. Ell és fill de Caldes i té algun record dels italians.

A Sardenya, en canvi, l'enfonsament del Roma i la fugida dels mariners són recordats amb intensitat.

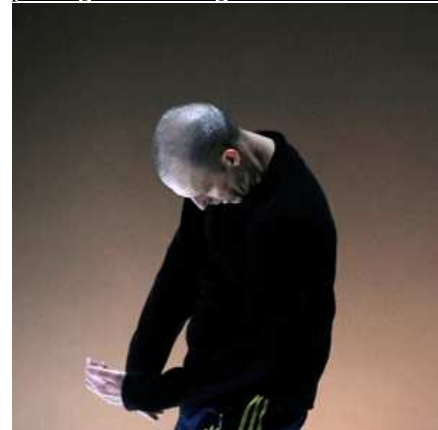
Sí, el record és intensíssim. Pensa que el **Roma** va ser el vaixell insigne de la marina italiana. Era el cuirassat més poderós que hi havia a la Mediterrània durant la Segona Guerra Mundial. L'enfonsament va crear un gran impacte. Es va enfonsar davant de **Porto Torres**, que és on desembarquen els catalans que avui estiuegen a Sardenya. En aquell golf, el **Golfo dell'Asinara**, és on està enfonsat el Roma. Allà el van bombardejar i allà hi ha un memorial dedicat a les víctimes. A la Maddalena, una illa entre Còrsega i Sardenya, també hi ha un monument molt important. Al sud de Sardenya, a l'illa de San Pietro, hi ha monuments i plaques dedicats a la **Mamá Mahón**, una italiana d'aquesta localitat que es va casar amb un home ric de Maó i va fer de mare als italians refugiats a Menorca.

Gairebé no hi ha rastre d'aquests marines a Caldes i a Maó.

A Maó hi ha una mica més de moviment que aquí. Els italians hi han anat a estiuejar i han mantingut vincles amb l'illa. A Caldes sí que no hi ha res. Ni plaques, ni carrers; ni tan sols s'hi han fet jornades d'estudi. Espero que el llibre desperti l'interès de les institucions.

(https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2_bannerid=1842_zoneid=19_cb=79_jaume-plensa%3Futm_source%3Dnuvol%26utm_medium%3D)

(https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2_bannerid=1840_zoneid=20_cb=66_project-goldberg-variations%3Futm_source%3Dnuvol%26utm_medium%3D)

+ Llegits

- 1 [El començament d'un cisma lingüístic?](https://www.nuvol.com/opinio/el-comencament-dun-cisma-linguistic/) (<https://www.nuvol.com/opinio/el-comencament-dun-cisma-linguistic/>)
- 2 [Dietari d'un oficinista antisistema](https://www.nuvol.com/noticies/dietari-dun-oficinista-antisistema/) (<https://www.nuvol.com/noticies/dietari-dun-oficinista-antisistema/>)
- 3 [Els deu errors més freqüents en català](https://www.nuvol.com/noticies/deu-errors-freqüents-en-català/) (<https://www.nuvol.com/noticies/deu-errors-freqüents-en-català/>)
- 4 [Žižek contra Peterson: el debat filosòfic del segle](https://www.nuvol.com/noticies/zizek-contra-peterson-el-debat-filosòfic-del-segle/) (<https://www.nuvol.com/noticies/zizek-contra-peterson-el-debat-filosòfic-del-segle/>)
- 5 [Cube: "L'espai i la llum sempre van junts"](https://www.nuvol.com/entrevistes/cube-lespai-i-la-llum-semblen-van-junts/) (<https://www.nuvol.com/entrevistes/cube-lespai-i-la-llum-semblen-van-junts/>)
- 6 [Entre rails: el tabú dels suïcidis en entorns ferroviaris](https://www.nuvol.com/noticies/entre-rails-el-tabu-dels-suïcidis-en-entorns-ferroviaris/) (<https://www.nuvol.com/noticies/entre-rails-el-tabu-dels-suïcidis-en-entorns-ferroviaris/>)
- 7 [Islam, top manta i un xeix que no es tallava els cabells](https://www.nuvol.com/noticies/islam-top-manta-i-un-xeix-que-no-es-tallava-els-cabells/) (<https://www.nuvol.com/noticies/islam-top-manta-i-un-xeix-que-no-es-tallava-els-cabells/>)
- 8 [Sis morts de filòsofs per aprendre a viure](https://www.nuvol.com/noticies/sis-morts-de-filosofs-per-aprendre-a-viure/) (<https://www.nuvol.com/noticies/sis-morts-de-filosofs-per-aprendre-a-viure/>)
- 9 [Vilapensa i la recerca de la felicitat](https://www.nuvol.com/noticies/festival-vilapensa-i-la-recerca-de-la-felicitat/) (<https://www.nuvol.com/noticies/festival-vilapensa-i-la-recerca-de-la-felicitat/>)
- 10 [FAQS. Artur Mas vol tornar?](https://www.nuvol.com/noticies/faq-artur-mas-vol-tornar-dentrada-no/) (<https://www.nuvol.com/noticies/faq-artur-mas-vol-tornar-dentrada-no/>)

Rent a Scooter
[//www.via-vespa.com](https://www.via-vespa.com)

Barcelona és un vesper.
Vola per Barcelona amb una Vespa!

El dia de l'anunci del premi vas dir que el debat sobre la memòria és un "debat contaminat" i que precisament per això "ens perdem històries precioses". És també un debat vell i trist. Una qüestió enquistada que afebleix el nervi democràtic.

És una vergonya que a aquestes alçades encara estiguem discutint sobre memòria històrica. Tots estem interessats a recuperar-la. És bàsic saber d'on venim. No entenc els recels, les dificultats per desenterrar morts, per obrir fosses. Hi va haver un moment en què semblava que perdiem tota la memòria republicana perquè se'ns morien els supervivents. Vam tenir sort, però, de veure néixer un moviment de recuperació que mai reconeixem prou. Gent jove, periodistes locals, historiadors professionals i aficionats. Es va recuperar la memòria dels avis dels pobles. S'ha fet molta feina. La memòria de postguerra, en canvi, l'hem explicat poc. Crec que va ser més dura del que ens pensem. S'ha parlat molt poc sobre alguns col·lectius. La dona a la postguerra, per exemple. El seu paper en l'àmbit educatiu. El personatge central de la novel·la – la **Joana**– no és una víctima per raons ideològiques. És una perdedora de la guerra per condició de classe, per pobra, per marginada i per dona. És una dona que no té esperança fins que coneix en **Ciro** i pot projectar en ell el somni d'escapar d'aquella misèria moral i material.

Tornar intocable la memòria condemna a l'oblit a molta gent.

No només hem oblidat la dona. També col·lectius forans com ara els italians o els jueus. No s'ha dit pràcticament res de la seva funció durant la postguerra. Hi ha autèntics forats en la memòria i ara els vull simbolitzar a través de Caldes, que per les seves condicions particulars recull com poques poblacions tot això. Segur que qualsevol que ens llegeixi dirà que al seu poble hi ha episodis que encara mereixen ser treballats. Des de la tranquil·litat del segle XXI s'han d'estudiar amb objectivitat i molt de respecte.

Recordar des de l'honestat ens obliga a imposar-nos el màxim rigor i enfrontar-ho tot. Hi ha el cas, per exemple, dels fugitius nazis de Caldes.

Quan perden la guerra molts alemanys fugen i es refugien a Espanya. Els nord-americans reclamen a Franco una llista de capitosts nazis per extraditar-los i dur-los a judici a Nuremberg. Dels 100 reclamats, 19 residien a Caldes. És una presència significativa. Segurament poc relacionada amb la població local, però que també hauríem de conèixer.

Itàlia ha digerit amb més dignitat el passat?

A Itàlia també hi ha hagut dificultats. Dificultats nascudes de la pertinença del país al grup de les Potències de l'Eix. Es vol oblidar això i molta gent planteja la Segona Guerra Mundial com una guerra civil entre italians, cosa que, en tot cas, es produeix molt cap al final. També dificulta la memòria del feixisme la vigilància exterior dels Estats Units

Núvol, digital de cultura
31 390 M'agrada

M'agrada la pàgina Registra't

Sigues el primer dels teus amics a indicar que t'agrada

 Núvol, digital de cultura
Fa 4 hores

Aquest divendres, aneu al Centre Cultural Pere Pruna a escoltar el jove Jorge Nava en el marc del **Barcelona Obertura Spring Festival**:

NUVOL.COM

(https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2_bannerid=1833_zoneid=123_cb=

La teva agenda de música clàssica

(<http://www.barcelonaclasica.info/news/>)

corre//letres

CONCURS LITERARI ONLINE >>

Inscripcions fins el dia 20 de març
Premi 300€ per categoria

53 (Injassa)

PREMI LITERARI CASSÀ

(<https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php>)

i els governs de dretes que ha tingut. Governos que han impedit el record dels partisans. El país ha patit molt malament aquest passat i encara té alguns forats. Tot i així, estan millor que aquí. La situació, però, no és comparable amb França. Als francesos derrotar el feixisme els ha donat avantatges respecte a nosaltres.

El fill de l'italià és també el relat d'una recerca. La d'en Mateu, que explora la seva identitat, representada pel pare. Al final, però, veiem com és més necessari fer el viatge que obtenir o no un resultat esclareidor.

Efectivament, és més important el viatge per trobar el pare que el resultat. El llibre narra una doble odissea. Una odissea és la dels mariners que intenten tornar a casa, però com Ulisses no ho aconsegueixen. L'altra és menys Ulisses i més Telèmac. És la que protagonitza en Mateu, que des del començament se sent diferent. Lluita per abandonar la misèria. No viu obsessionat amb ser fill d'un italià. Podria ser fill d'un italià o d'un rus. Tant li fa. Arriba un moment, però, quan aconsegueix sortir de la misèria, es fa gran i mor la mare, que s'adona que el fet de no tenir passat és un impediment per completar el trencaclosques. Pensa que no acabarà de saber qui és realment. No el mou la necessitat imperiosa de tenir el pare a la vora. Necessita saber d'on ve, com era la persona que el va dur al món. Això ho he intentat plasmar amb veus molt diferents: la d'en Mateu, la seva dona, les filles o el germà.

Dediques la novel·la al teu germà Toni, mort al mar, però també "a tots aquells que al llarg de la història han mort ofegats en aigües del Mediterrani i a tots els qui continuen morint davant la indiferència dels governs de les dues ribes". Avui, aquesta indiferència l'encarna Salvini, que controla la costa italiana i tanca els ports als vaixells humanitaris.

El govern de **Salvini** és una vergonya però sovint oblidem que Itàlia ha fet un esforç molt gran a Lampedusa, a Sicília o al Reggio. Porten molts anys acollint immigrants. Acullen albanesos des d'abans de la Segona Guerra Mundial. De vegades oblidem que Itàlia no és Salvini. La societat italiana ha estat generosa i acollidora i en canvi no ha rebut una ajuda solidària de la resta d'Europa. En aquest sentit, Espanya va tenir un gest amb l'acollida de l'**Aquarius**. Semblava que s'havia iniciat un camí, però finalment ha quedat frustrat.

Etiquetes:

[Premi Ramon Llull 2019](https://www.nuvol.com/tag/premi-ramon-llull-2019/) (<https://www.nuvol.com/tag/premi-ramon-llull-2019/>) [Rafel Nadal](https://www.nuvol.com/tag/rafel-nadal/)

(<https://www.nuvol.com/tag/rafel-nadal/>)

[Comparteix a Twitter](https://twitter.com/intent/tweet?text=Rafel+Nadal:+%E2%80%9DLa+postguerra+va+ser+m%C3%A9s+dura+del+que+ens+han+explicat%20%7C%20https://www.nuvol.com/entrevistes/rafel-nadal-la-postguerra-va-ser-mes-dura-del-que-ens-han-explicat/) ([https://twitter.com/intent/tweet?text=Rafel Nadal: "La postguerra va ser més dura del que ens han explicat" %20%7C%20https://www.nuvol.com/entrevistes/rafel-nadal-la-postguerra-va-ser-mes-dura-del-que-ens-han-explicat/](https://twitter.com/intent/tweet?text=Rafel+Nadal:+%E2%80%9DLa+postguerra+va+ser+m%C3%A9s+dura+del+que+ens+han+explicat%20%7C%20https://www.nuvol.com/entrevistes/rafel-nadal-la-postguerra-va-ser-mes-dura-del-que-ens-han-explicat/))

[Comparteix a Facebook](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?s=100&p[url]=https://www.nuvol.com/entrevistes/rafel-nadal-la-postguerra-va-ser-mes-dura-del-que-ens-han-explicat/&p[images][0]=https%3A%2F%2Fwww.nuvol.com%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F03%2Ffoto_3462804-680x453.jpg&p[title]=Rafel+Nadal%3A+%E2%80%9DLa+postguerra+va+ser+m%C3%A9s+dura+del+que+ens+han+explicat%E2%80%9D&p[summary]=Entrevistem+Rafe) ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?s=100&p[url]=https://www.nuvol.com/entrevistes/rafel-nadal-la-postguerra-va-ser-mes-dura-del-que-ens-han-explicat/&p[images][0]=https%3A%2F%2Fwww.nuvol.com%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F03%2Ffoto_3462804-680x453.jpg&p[title]=Rafel+Nadal%3A+%E2%80%9DLa+postguerra+va+ser+m%C3%A9s+dura+del+que+ens+han+explicat%E2%80%9D&p[summary]=Entrevistem+Rafe)

[s=100&p\[url\]=https://www.nuvol.com/entrevistes/rafel-nadal-la-postguerra-va-ser-mes-dura-del-que-ens-han-explicat/&p\[images\]\[0\]=https%3A%2F%2Fwww.nuvol.com%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F03%2Ffoto_3462804-](https://www.nuvol.com/entrevistes/rafel-nadal-la-postguerra-va-ser-mes-dura-del-que-ens-han-explicat/&p[images][0]=https%3A%2F%2Fwww.nuvol.com%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F03%2Ffoto_3462804-680x453.jpg&p[title]=Rafel+Nadal%3A+%E2%80%9DLa+postguerra+va+ser+m%C3%A9s+dura+del+que+ens+han+explicat%E2%80%9D&p[summary]=Entrevistem+Rafe)

[680x453.jpg&p\[title\]=Rafel+Nadal%3A+%E2%80%9DLa+postguerra+va+ser+m%C3%A9s+dura+del+que+ens+han+explicat%E2%80%9D&p\[summary\]=Entrevistem+Rafe](https://www.nuvol.com/entrevistes/rafel-nadal-la-postguerra-va-ser-mes-dura-del-que-ens-han-explicat/&p[images][0]=https%3A%2F%2Fwww.nuvol.com%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F03%2Ffoto_3462804-680x453.jpg&p[title]=Rafel+Nadal%3A+%E2%80%9DLa+postguerra+va+ser+m%C3%A9s+dura+del+que+ens+han+explicat%E2%80%9D&p[summary]=Entrevistem+Rafe)

[oaparams=2 bannerid=1827 zoneid=175 cb=inscripcions-correlletres.html](https://www.nuvol.com/entrevistes/rafel-nadal-la-postguerra-va-ser-mes-dura-del-que-ens-han-explicat/))

(<https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2 bannerid=1800 zoneid=176 cb=i-celista>)

(<https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2 bannerid=1824 zoneid=177>)

(<https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2 bannerid=1830 zoneid=178 cb=content%2Fuploads%2F2019%2F03%2Fpremi-born-bases-2019.pdf>)